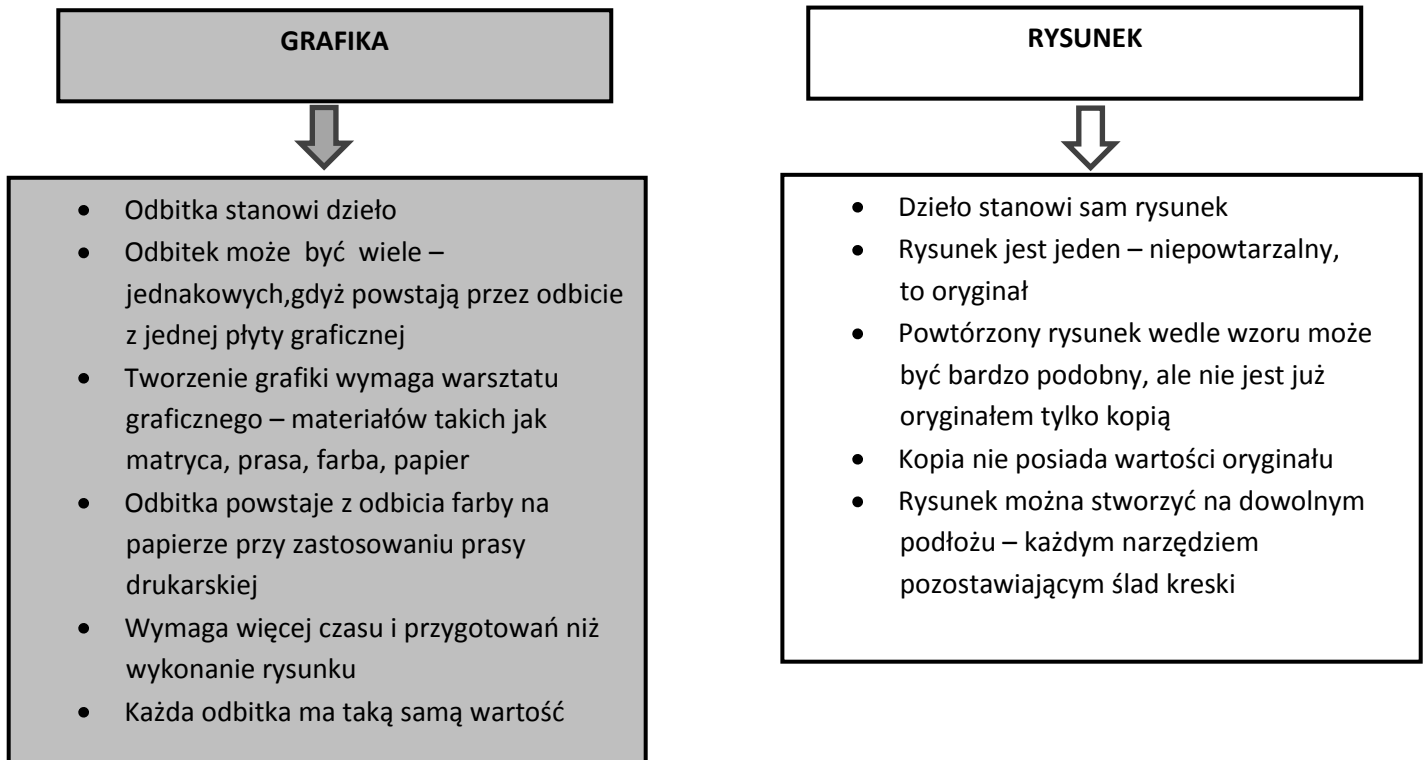

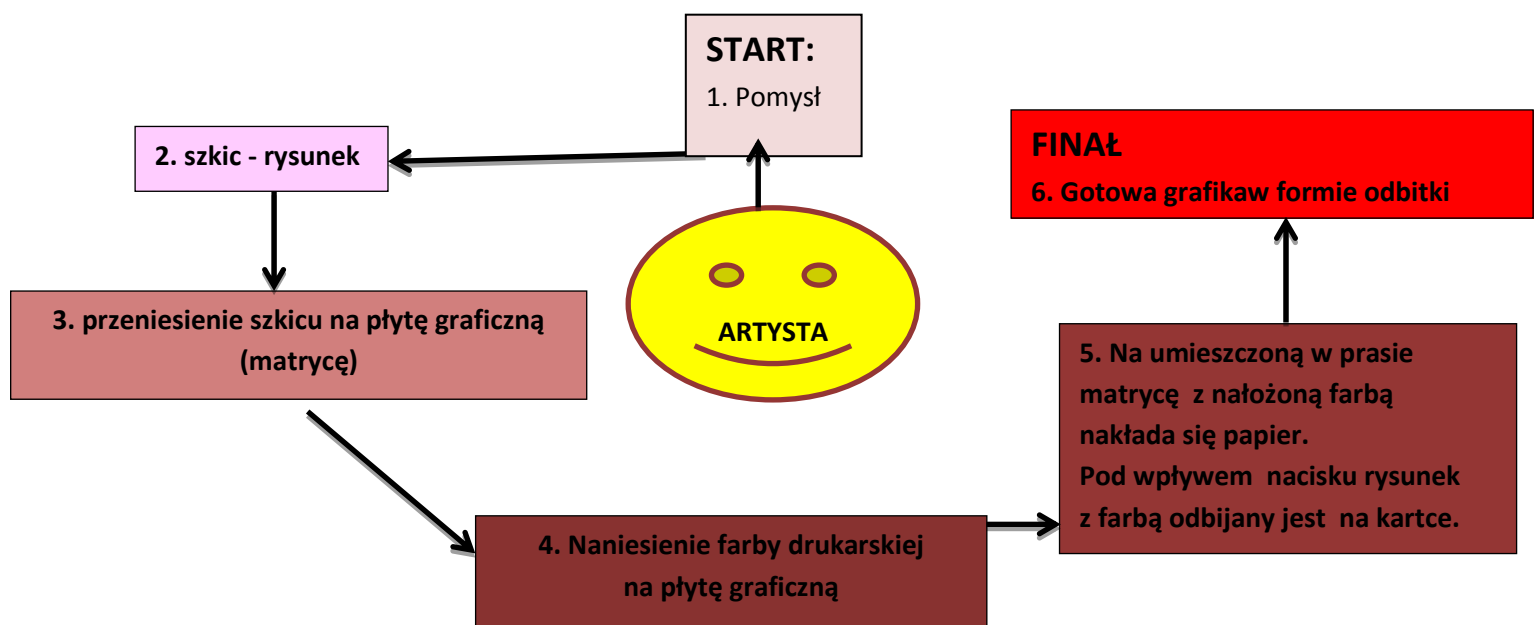
GRAFIKA - jedna z dziedzin sztuk plastycznych, w której właściwym dziełem jest odbitka z płyty graficznej, dającej możliwość powielania.

ZAPAMIĘTAJ!

Grafika to nie rysunek, chociaż w grafice pełni on rolę pomocniczą, wykorzystywany jest w procesie tworzenia dzieła –przenoszenia szkicu na płytę graficzną - matrycę

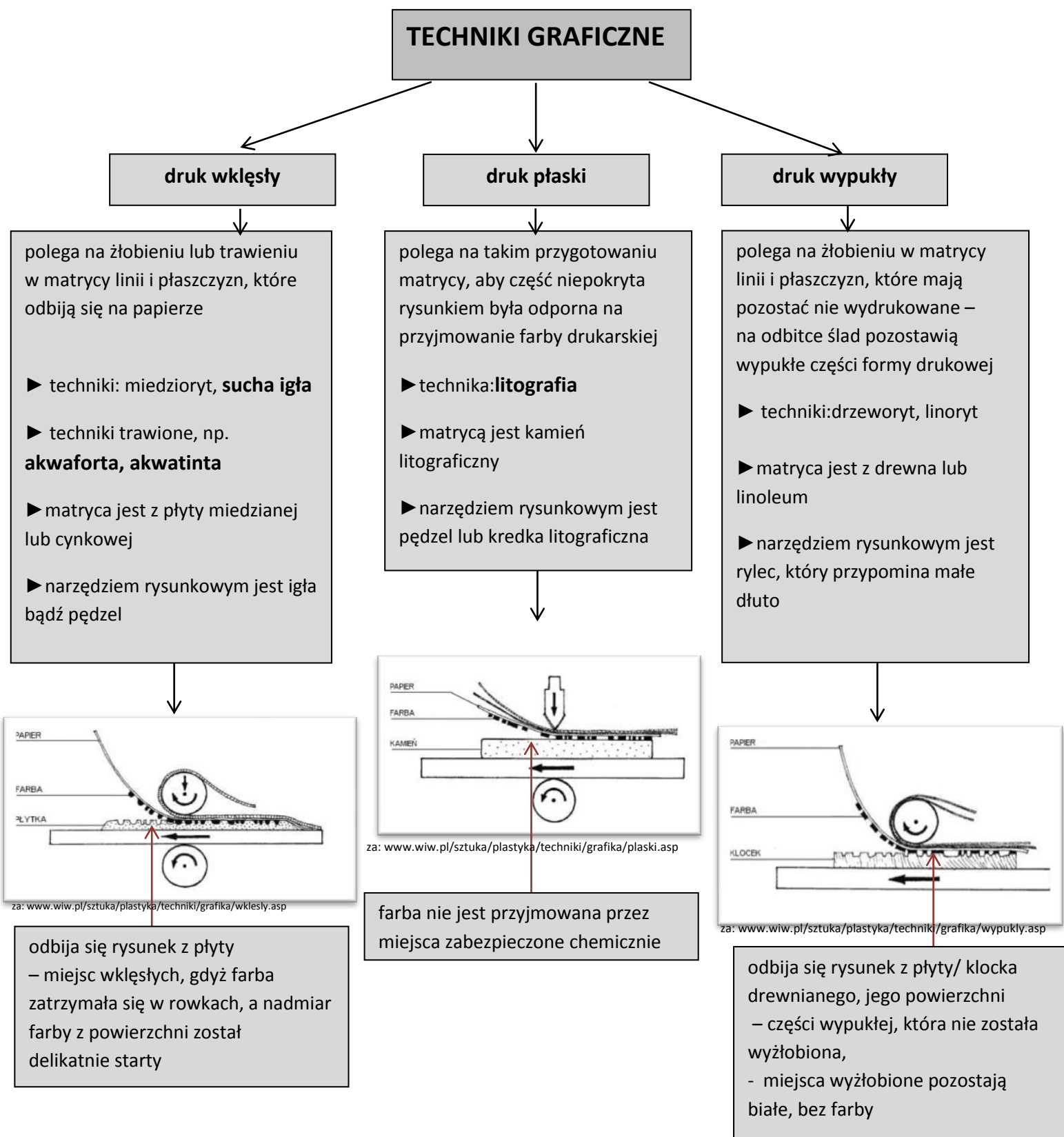

JAK POWSTAJE GRAFIKA:

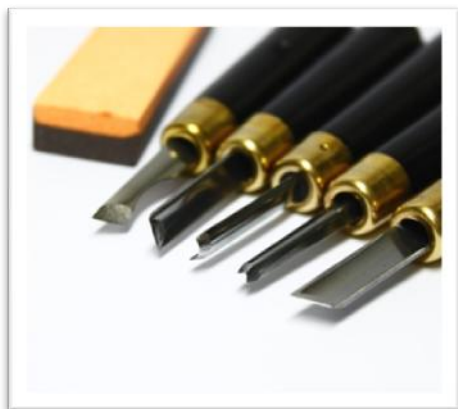

Techniki graficzne

dzielone są ze względu na → sposób tworzenia rysunku na matrycy (np. rysowanie, żłobienie, cięcie, trawienie)
oraz → materiał, z którego jest zrobiona płyta graficzna (np. drewno, kamień, płyta miedziana).

za:
w
w
w.
he
rg
on
.pl
/s
kle
p/
far
by
-
w
od
ne
/fa
rba
-
do-
lino
ryt
u-
20
ml-
hob
by-
line
?wi
dok
=s

dłuta inaczej rylce do linorytu, drzeworytu

igła do akwaforty i suchej igły

farby drukarskie oraz watek do rozprowadzenia farby na matrycy

Dla

prasa graficzna

ciekawych

za:
ww
w.n
oka
ut.
pl/a
kce
sori
a-
do-
mal
ow
ani
a/sr
edn
ia-
pra
sa-
do-
graf
iki.
ht
ml

Techniki graficzne, które możesz spotkać na wystawie

Akwafora

- (kwasoryt) technika druku wklęsłego, w którym rysunek przenosi się na płytkę metalową zabezpieczoną kwasoodpornym werniksem, czyli przezroczystą warstwą ochronną. "Rysowanie" polega tu na usunięciu igłą warstwy werniksu i odsłonięciu powierzchni metalu. Następnie płytkę zanurza się w kwasie.

W miejscach, z których usunięto werniks, powstają wytrawione zagłębienia. Grubość kreski zależy od czasu trawienia. Po wytrawieniu rysunku usuwa się werniks, a lekko podgrzaną płytkę pokrywa się farbą drukarską i wyciera, tak aby farba pozostała tylko w wytrawionych rowkach. Dzięki temu, że grafik nie musi mozolnie żłobić metalowej płytki, a tylko zarysowuje werniks, w akwaforcie można uzyskać dużo lżejszą kreskę, taką jak w szkicu wykonanym piórem. Linie o różnej grubości powstają dzięki kilkakrotnemu trawieniu niektórych fragmentów płytki.

Akwatinta

— odmiana techniki druku wklęsłego zbliżona do akwaforty. Wykonanie formy drukowej w tej metodzie polega na pokryciu płyty metalowej sproszkowaną kalafonią lub pyłem asfaltowym, które podgrzane topią się i przylegają do niej, naniesieniu obrazu poprzez zasłonięcie wybranych fragmentów powierzchni metalu werniksem, a następnie trawieniu odsłoniętego metalu kwasem azotowym. Akwatinta różni się od akwaforty przede wszystkim tym, że trawione są nie linie, lecz płaszczyzny. W wyniku powielania czynności w coraz mniejszych obszarach obrazu uzyskuje się zróżnicowanie głębokości wytrawionych miejsc, a przez to możliwość waloryzowania koloru farby drukowej, czyli możliwość uzyskiwania półtonów.

Wygląd odbitki wykonanej metodą akwatinty przypomina: akwarelę lub rysunek wykonany tuszem lub sepią, lub też rysunek wzbogacony techniką lawowania (podmalowywania go rozwodnionym tuszem lub farbą akwarelową).

Akwatinta cukrowa

- technika, z którą eksperymentował Pablo Picasso, polegająca na rozsypaniu cukru na płytce pokrytej werniksem akwafortowym, którą następnie podgrzewa się, a po ostudzeniu spłukuje wodą. Odsłonięte w ten sposób punkty są trawione. Odbitka prezentuje efekt odwrotny niż w przypadku stosowania kalafonii, tj. ciemne punkty na jasnym tle.

Linoryt

- technika graficzna druku wypukłego. Na powierzchnię płyty linoleum nanosi się rysunek, a później wycina za pomocą różnego rodzaju noży i dłutek. Aby uzyskać czarny rysunek na białym tle, trzeba pogłębić całe tło pozostawiając wypukłe linie rysunku. Dla uzyskania odwrotnego efektu - białego rysunku na czarnym tle - wystarczy pogłębić linie rysunku i pozostawić wypukłe tło. Wypukłe części płytki pokrywa się farbą drukarską, nakłada papier i odbija na prasie ręcznej.

Litografia

- technika druku płaskiego, którą zaczęto stosować dopiero w dziewiętnastym wieku. Na starannie wygładzonej płytce kamiennej z wapienia wykonuje się rysunek tłustą kredką lub tuszem. Należy uważać, aby nie zatłuścić kamienia w żadnym innym miejscu. Następnie poddaje się płytkę trawieniu roztworem kwasu i gumy arabskiej, co powoduje utrwalenie rysunku. Po takim przygotowaniu powierzchnię płytki zwilża się wodą (wilgotny kamień nie przyjmuje farby), a następnie nanosi się na nią farbę, którą przyjmą tylko tłuste (zarysowane) fragmenty. Na pokrytej farbą kamiennej płytce kładzie się papier i za pomocą specjalnej prasy robi odbitki. Stosując technikę litograficzną można uzyskać różne efekty, zależnie od tego, czy rysunek na płytce kamiennej wykona się kredką litograficzną czy tuszem, którym można rysować używając pędzla lub pióra. Istnieje także litografia barwna, którą powszechnie stosowano do drukowania plakatów.

Sucha igła

- (suchoryt, fr. pointesèche) — technika graficzna druku wklęsłego, w której formę drukową tworzy się za pomocą

stalowej igły na wypolerowanej płycie miedzianej, cynkowej lub mosiężnej. Igła, zagłębiając się w powierzchnię płyty, pozostawia rowek oraz wystający wiórek metalowy, zatrzymujący farbę. Farba na odbitce tworzy lekkie wypukłości. W technice tej można stosować cienkie, misterne, niemal jubilerskie kreski, dlatego miedzioryt często przypominać może rysunek piórem. Tak powstały rysunek daje efekt tzw. dymka obok głównej kreski. Na odbitce daje to efekt szkicu ołówkowego.

Źródła:

http://pl.wikipedia.org/wiki/Sucha_igła

<http://pl.wikipedia.org/wiki/Akwatinta>

<http://www.wiw.pl/sztuka/plastyka/techniki/default.asp>

Przygotowały: Elżbieta Kazańska
Ewa Obara–Grączewska